Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

RECHTENVERKENNER: HOE LOKALE RECHTEN INVOEREN?

Handleiding voor lokale besturen om lokale rechten toe te voegen in de nieuwe Rechtenverkenner.

Auteurs
Afdeling Communicatie en IT
Team Sociale Kaart en Rechtenverkenner

Publicatiedatum
8 oktober 2024

DEPARTEMENT
ZORG

www.departementzorg.be

INHOUD

1 WAAROM UW RECHTEN LATEN OPNEMEN OP DE RECHTENVERKENNER? 3

2 WELKE SOCIALE RECHTEN KOMEN IN AANMERKING? 3

3 HOE KRIJG IK MIJN LOKAAL RECHT IN DE RECHTENVERKENNER? 4

4 MEER INFO OF EEN HULPLIJN NODIG? 7

1 WAAROM UW RECHTEN LATEN OPNEMEN OP DE RECHTENVERKENNER?

Op de Rechtenverkenner krijg je een overzicht van de federale, Vlaamse, provinciale en lokale sociale rechten.

Je doorzoekt de Rechtenverkenner aan de hand van zoekcriteria, via een trefwoord/locatie en/of thema of door een korte vragenlijst te doorlopen. Een informatiepagina per recht maakt duidelijk wat het recht precies inhoudt, wat de voorwaarden zijn, welke procedure er geldt en hoe je de uitvoerende organisatie contacteert.
Maatschappelijk werkers of hulpverleners kunnen opzoeken voor welke sociale rechten iemand in aanmerking komt.

Door uw lokale rechten toe te voegen helpt u niet alleen de maatschappelijk werkers en hulpverleners, u helpt er vooral de meest kwetsbare doelgroepen mee.

2 WELKE SOCIALE RECHTEN KOMEN IN AANMERKING?

Om te bepalen welke sociale rechten in de Rechtenverkenner passen, zijn er vijf vuistregels.

De overheid speelt een actieve rol in het recht.

De overheid geeft het recht uit, neemt een uitvoerende rol op of combineert beide. Maar het kan de uitvoering van het recht volgens afspraken uitbesteden aan een derde partij. Misschien verdeelt een lokale vzw voedsel in opdracht van het lokale bestuur? Ook deze rechten horen thuis in de Rechtenverkenner.

De doelgroep van het recht is de **burger**, niet een onderneming of vereniging.

Het recht is een **premie**, een **financieel voordeel** of een **tegemoetkoming.**

Een ander type voordeel komt enkel in de Rechtenverkenner **als de focus ligt op mensen in een kwetsbare situatie of als het vooral mensen in een kwetsbare positie helpt om hun levensomstandigheden te verbeteren**. Er zijn een paar voorbeelden van deze andere types voordelen.

- infrastructuur gebruiken (bv. een plek om rustig te studeren)
- een bewijs waardoor je een voordeel krijgt (bv. een restaurantpas die korting op maaltijden geeft)
- gratis of goedkopere begeleiding die kwetsbare doelgroepen ondersteunt om beslissingen te nemen, vragen te beantwoorden, vaardigheden te ontwikkelen (bv. gratis huiswerkbegeleiding)

Een sociaal recht inhoudelijk bij de domeinen in artikel 23 & 24 van de Belgische Grondwet. **Het sociaal recht draagt bij aan de minimale voorwaarden die nodig zijn om een menswaardig leven te leiden en actief deel te nemen aan de samenleving.**

De Grondwet verzekert hiermee de sociale, economische en culturele rechten van de burger.
Ruim vertaald naar **rechten** die we opnemen **in de Rechtenverkenner**, betekent dit het recht op

- onderwijs
- gezinsbijslagen
- een veilige kindertijd

- kwaliteitsvolle huisvesting
- vervoer en vlotte mobiliteit
- juridische en sociale bijstand
- bescherming van een gezond leefmilieu
- gezonde voeding, geschikte kledij, persoonlijke verzorging
- betekenisvolle sociale relaties, de kans om zich cultureel te ontplooien en te ontspannen
- sociale zekerheid, bescherming van de gezondheid en toegankelijke gezondheidszorg
- arbeid, goede arbeidsvoorwaarden en verloning en veilige arbeidsomstandigheden.

In de **Rechtenverkenner zit alleen wat een organisatie aanbiedt (=product of dienstverlening) en niet de naam van de organisatie of afdeling**.

In de contactgegevens van de rechten in Rechtenverkenner, kan gelinkt worden naar de organisatiefiche in de Sociale Kaart. Het is dus belangrijk ervoor te zorgen dat deze organisatiefiche actueel is.

Enkele voorbeelden van wat wel en niet in de Rechtenverkenner zit.

Wel opgenomen in de Rechtenverkenner	Niet opgenomen + reden
Voedselbonnen voor de sociale kruidenier	Sociale kruidenier/winkel = organisatie
Gemeentelijke vakantietoelage	vzw Rap Op Stap= organisatie = www.desocialekaart.be
Goedkope warme maaltijd	Dorpsrestaurant = organisatie vanuit het lokaal bestuur
Gratis luiers	Pamperbank = organisatie
Gratis boekenpakket via Boekstart	Bibliotheek = organisatie
Korting in het museum voor mensen met een UITpas	Museumpas = voor iedereen aan te kopen om dan met korting naar het museum te gaan
Gratis gezondheidscontrole in het Wijkgezondheidscentrum	Wijkgezondheidscentrum = organisatie = www.desocialekaart.be
Korting op de huisvuilzakken voor mensen met incontinentie of gezinnen met jonge kinderen	Wormenbak voor de verwerking van keukenafval = is niet gericht op een bepaalde doelgroep, voor iedereen beschikbaar
Thuiszorgtoelage	Thuiszorg = verwijst naar organisatie = www.desocialekaart.be

3 HOE KRIJG IK MIJN LOKAAL RECHT IN DE RECHTENVERKENNER?

Je kan geen rechten rechtstreeks toevoegen. Rechtenverkenner haalt de Vlaamse en federale rechten uit de Interbestuurlijke Producten- en Dienstencatalogus (IPDC) en de lokale rechten uit de Lokale Producten- en Dienstencatalogus (LPDC).
Wil je dus je lokale rechten op de Rechtenverkenner krijgen, dan geef je deze door via de LPDC.

Stap 1: Wie?

- Hoewel de data onderhouden weinig tijd kost, is het toch interessant deze opdracht op te nemen in de **taakverdeling** van deze persoon of personen. Zo kan hij/zij kennis opbouwen en het overzicht bewaren.
- Door deze taak op te nemen in de **functiebeschrijving**, garandeer je opvolging.
- Maak je een onderscheid rechten OCMW en rechten stads- en gemeentebestuur? Is degene die de rechten verzamelt degene die de invoer in de LPDC doet of niet? Dit bespreek je best vooraf.
- De persoon of personen die invoeren, moeten toegang krijgen tot het Loket voor Lokale Besturen en de context Lokale Producten- en DienstenCatalogus toegewezen krijgen. De bestaande lokale beheerder kan dit beheerrecht toekennen. Weet je niet wie jouw lokale beheerder is? Dan kan je via de inlogpagina van het Loket naar het Gebruikersbeheer gaan (Mijn profiel van het Gebruikersbeheer), waar je kan opzoeken wie jouw lokale beheerder is. Via deze tutorialreeks over LPDC zie je hoe je kunt inloggen.

Stap 2: Welke rechten?

- Als je goed voorbereid bent met een lijst van sociale rechten, voer je zeer snel in LPDC in: per product duurt het maar enkele minuutjes.
- Je kan deze lijst in Excel maken, maar je kan elk sociaal recht ook als 'kladversie' opslaan in LPDC om later aan te vullen. Om te bepalen of een recht thuishoort in de Rechtenverkenner volgen we de eerder opgesomde regels. Via de **beslisboom** kan je eenvoudig zien of je product een sociaal recht is of niet. Je vindt deze beslisboom op de informatiepagina Rechtenverkenner van het Departement Zorg. Twijfel je nog steeds, dan kan het geen kwaad om het recht toch in te geven. Het team van de Rechtenverkenner beoordeelt achter de schermen of het recht al dan niet kan doorstromen. Producten die niet voor Rechtenverkenner gebruikt worden, kunnen wel nog voor een andere hergebruiker dienen.

Stap 3: Welke informatie?

Het is belangrijk dat je de sociale rechten zo **volledig** mogelijk ingeeft. Hoe meer informatie, hoe bruikbaarder voor de eindgebruiker.

Titel*	Zorg voor een duidelijke titel die zegt waar het om gaat en eventueel wie de begunstigde is. Maak bij een dienstverlening duidelijk wat het inhoudt en zorg dat er geen verwarring is met de organisatie of afdeling die de dienstverlening aanbiedt.
Beschrijving*	Geef de kern van het recht weer in twee zinnen. Deze inleiding krijgen zoekers te zien in de resultatenlijst. Door deze twee zinnen beslissen ze of ze de productfiche openklikken.
Aanvullende beschrijving	Bij de aanvullende beschrijving kan je meer informatie geven over het recht.
Voorwaarden*	Zijn er voorwaarden aan het recht verbonden, dan som je deze hier op. Om de filters correct te laten werken, is het best dat je volgende zaken zeker opneemt (als ze van toepassing zijn):

	• *Minimum- en* maximum*leeftijd* om in aanmerking te komen. • Is het recht voor bepaalde *doelgroepen*? • *Woonsituatie* • *Werksituatie* • Is een *inkomensgrens* een voorwaarde? • Welke *uitkeringen of statuten* geven toegang tot dit recht? *Thema** en *type* duid je rechtstreeks aan in LPDC.
Procedure*	Leg stapsgewijs uit wat iemand moet doen om het recht aan te vragen. Zet linken in dezelfde volgorde als het stappenplan.
Contact*	Hoe concreter de contactgegevens, hoe beter. Als de betrokken organisatie een organisatiefiche in de Sociale Kaart heeft, zal het team van Rechtenverkenner ook de link naar Sociale Kaart leggen, als de gegevens overeenstemmen. Kijk dit dus wel eerst goed na en pas waar nodig aan in De Sociale Kaart.

- Let erop dat je moeilijke woorden vermijdt. Zorg dus voor **eenvoudig en helder taalgebruik**.
- **Onderdelen met een sterretje zijn verplicht**. Deze zijn noodzakelijk voor een goede werking van de filters in de zoekmodule.

Stap 4: Hoe?

- **Je gebruikt de LPDC-module in het Loket voor Lokale Besturen**. Je kan hier gratis en eenvoudig gebruik van maken. Surf naar het Loket voor Lokale Besturen, meld je aan en klik op de tegel voor de LPDC. Normaal heeft elk lokaal bestuur een lokale beheerder. Je kan jouw lokale beheerder opzoeken.
- **(Of je integreert de eigen producten- en dienstencatalogus met de LPDC-module en de IPDC.** Als jouw lokaal bestuur al een softwarepakket heeft waarmee het de informatie over de producten en diensten in de stad of gemeente beheert, neem dan contact op met het Agentschap Binnenlands bestuur. Zij bekijken of een integratie mogelijk is.)
- Gebruik de **hulpmiddelen** die Agentschap Binnenlands Bestuur, de beheerder van de LPDC, ter beschikking stelt: handleidingen, tutorialreeks (Lokale Producten-en DienstenCatalogus tutorial 1 - Inloggen (youtube.com)), infosessies.

Stap 5: Start!

- Gebruik de conceptenlijst van Rechtenverkenner, zo zie je meteen welke producten en diensten binnen de scope passen. Deze conceptenlijst vind je op de informatiepagina Rechtenverkenner op de website van het Departement Zorg.
- Kies voor een bestaand **concept** om aan te vullen **OF** maak een volledig **nieuw product** aan:
    - Een recht waarvoor de Vlaamse of federale overheid bevoegd is, maar u op lokaal niveau uitvoert? → Zoek en gebruik de conceptfiche.
    - Een lokaal recht in dat ook in veel andere steden en gemeenten voorkomt? → Zoek en gebruik de conceptfiche.
    - Een recht in dat (bijna) uitsluitend in uw gemeente voorkomt? → Maak een nieuwe fiche.
- Ontbreekt er volgens jou een conceptfiche, dan kan je dit laten weten via rechtenverkenner@vlaanderen.be.

Stap 6: Redactie en onderhoud

- Nadat je rechten in LPDC zitten, maar vóór de publicatie in Rechtenverkenner, doet het Departement Zorg een laatste controle van het recht. Het kan zijn dat er nog aanpassingen nodig zijn. Wil je snel op de hoogte zijn van de nodige aanpassingen? Stuur dan een mailtje naar rechtenverkenner@vlaanderen.be, zo weet Departement Zorg aan wie de feedback bezorgd mag worden.
- Als de rechten gepubliceerd zijn, plan je best regelmatig een controleronde waarbij je al jouw lokale rechten nakijkt en updatet.
- Zijn er nieuwe sociale rechten? Geef deze dan meteen in.

4 MEER INFO OF EEN HULPLIJN NODIG?

Meer weten over de IPDC? Neem dan zeker een kijkje op de Informatiepagina van de Lokale Producten- en Dienstencatalogus!

Heb je na het lezen van deze handleiding nog vragen?
Neem dan contact op met:

- rechtenverkenner@vlaanderen.be voor vragen over Rechtenverkenner, over sociale rechten of met een suggestie voor een nieuwe conceptfiche.
- loketlokaalbestuur@vlaanderen.be voor vragen over de Lokale Producten- en Dienstencatalogus LPDC.
- desocialekaart@vlaanderen.be voor informatie over je organisatiefiche in de Sociale Kaart. Deze organisatiefiche kan immers in een link bij 'Contact' in je lokaal recht.